

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATEREA DISCRIMINĂRII

AUTORITATE DE STAT AUTONOMĂ

HOTĂRÂREA nr. 300 din 18.05.2022

Dosar nr.: 854/2021

Petiția nr.: 8071/27.10.2021

Petente: Asociația Mame pentru Mame, Federația Părinților și Aparținătorilor Legali, Asociația Elevilor din Constanța

Reclamați: Ministerul Educației, Secretarul de Stat, Guvernul României

Obiect: petentele reclamă o discriminare, în contextul Covid 19, între elevii din învățământul public față de cei din învățământul privat, în detrimentul primei categorii, prin prelungirea vacanței de primăvară și recuperarea din vacanța de iarnă

I. Numele, domiciliul sau reședința părților

Numele, domiciliul, reședința sau sediul petentelor

1. Asociația Mame pentru Mame, prin președinte
2. Federația Părinților și Aparținătorilor Legali, prin președinte,
3. Asociația Elevilor din Constanța, prin domnul

Numele, domiciliul, reședința sau sediul părților reclamate

4. Ministerul Educației, prin Ministrul Educației
5. Secretarul de Stat ,coordonatorul Comitetul Național pentru Situații de Urgență
6. Guvernul României

II. Citarea părților

7. În temeiul art. 20, alin. 4 din **O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare**, republicată, s-a îndeplinit procedura de citare.

8. Părțile au fost citate cu respectarea măsurilor impuse de starea de alertă, prin comunicarea unor adrese în care se preciza posibilitatea părților de a-și exprima acordul în sensul trimiterii punctelor de vedere în scris, iar părților reclamate le-a fost comunicat un exemplar al petiției în vederea posibilității formulării apărărilor.

9. Prin adresele nr. 482/20.01.2022 (filele 69, 70 și 71 din dosar) punctele de vedere exprimate de cea de-a doua și cea de-a treia parte reclamată au fost comunicate petentelor în vederea depunerii de concluzii scrise.

10. Punctul de vedere depus de prima petentă a fost comunicat celor trei părți reclamate prin adresele nr. 482/20.01.2022 (filele 72, 73 și 74 din dosar) în vederea depunerii de concluzii scrise.

11. Prin adresa nr. 1029/10.02.2022 (fila 75 din dosar) cea de-a treia parte reclamată depune concluzii scrise.

12. Prima parte reclamată nu a depus nici punct de vedere la dosar și nici concluzii scrise.

III. Susținerile părților conform obiectului dosarului

Susținerile petentelor

13. Prin petiția nr. 8071/27.10.2021 petentele precizează următoarele aspecte relevante:

- obiectul petiției este reprezentat de constatarea și sancționarea de către CNCD a actelor de discriminare comise prin hotărârea CNSU nr. 91/22.10.2021 art. 7 și art. 8, HG nr. 1090/2021 cu modificarea și completarea anexelor nr. 2 și nr. 3, art. 101 publicate în Monitorul Oficial la data de 25.10.2021 și ordinul Ministerului Educației nr. 5490/22.10.2021;

- în fapt, în data de 22.10.2021, având în vedere criza de sănătate publică din România în contextul infectărilor cu Covid 19, CNSU a decis că una dintre măsurile de limitare a răspândirii bolii să fie impunerea unei vacanțe școlare de 2 săptămâni (în intervalul 25 octombrie – 05 noiembrie), vacanță neprevăzută în planificarea anului școlar 2020-2021 decât pentru elevii din ciclul primar și doar pentru o singură săptămână (25 octombrie – 01 noiembrie) și care ar urma să fie recuperată în perioada 03 ianuarie – 17 ianuarie și săptămâna “Școala Altfel” pentru ciclul gimnazial și liceal, și respectiv săptămâna “Școala Altfel” pentru ciclul primar;

- soluția acestei vacanțe forțate, decontate din vacanța de iarnă a elevilor, a fost impusă de CNSU și ulterior de Guvern, prin HG, în detrimentul soluției continuării semestrului 1 în format online deoarece:

a) Ministerul Educației a susținut în mod ferm și repetat că procesul de educație trebuie să fie unul echitabil, susținând că există un număr de elevi în România care nu au acces la școala online din cauza lipsei de conectivitate. Adică, dacă ar permite continuarea anului școlar în format online acestor elevi din mediul rural le-ar fi încălcat dreptul la educație;

b) grupul științifico-tehnic al CNSU a susținut că numai o vacanță școlară ar reduce mobilitatea populației și deci ar stăvili rata de infectare Covid;

- ulterior însă, la publicarea în Monitorul Oficial, s-a dovedit că Hotărârea CNSU nr. 91/22.10.2021, cu referire la art. 7 și art. 8, nu a fost integral preluată în HG nr. 1090/2021. Prin modificarea și completarea Anexelor 2 și 3, art. 101 care reglementează această vacanță a exceptat școlile și liceele private, acestea putând să își continue activitatea educațională în format online, conform planificării anului școlar;

- totodată, conform declarațiilor specialiștilor în sănătate, epidemiologi recunoscuți, autorități medicale și inclusiv, cel mai probabil, după vacanța impusă, procesul de învățământ va fi reluat online, fiind o situație epidemiologică asemănătoare cu cea din momentul actual. În acest context, cu atât mai mult decizia de impunere a vacanței de două săptămâni nu este justificată;

- mai mult, este anunțată deja intenția de “recuperare” a celor două săptămâni de vacanță forțată prin i) “furarea” uneia dintre săptămânile din vacanța de iarnă, dedicată Sărbătorilor de iarnă, care au calendare decalate, în funcție de apartenența la un cult religios sau altul și ii) anularea săptămânii “Școala Altfel”, care este programată în semestrul II al anului școlar 2021-2022;

- petentele consideră că părțile reclamate au săvârșit un act grav de discriminare împotriva elevilor din sistemul de educație publică, prin utilizarea unui standard dublu

între școlile publice și cele private prin impunerea unei vacanțe forțate, neplanificate și care va fi decontată de copii din vacanța de iarnă, ceea ce le afectează sănătatea psiho-emoțională și parcursul educațional sub mai multe aspecte:

a) alterarea brutală a procesului educațional optim care prevede însușirea noțiunilor predate din materie, fixarea lor și testarea lor pe parcursul unor intervale de timp planificate conform curbei de învățare corespunzătoare fiecărui ciclu școlar;

b) mutarea activităților de recapitulare și pregătire pentru teze (anunțate începând cu 3 ianuarie) în perioada sărbătorilor de Crăciun ceea ce va transforma această perioadă, una menită să fie pentru odihnă, deconectare și celebrare religioasă sau în familie, într-una de stres și de oboseală, atât pentru copii, cât și pentru părinții lor;

c) afectarea șanselor elevilor din școlile publice la examenele naționale pentru admiterea la liceu sau pentru susținerea Bacalaureatului și a examenelor de admitere la facultate în raport cu elevii din școlile private, din moment ce primii vor fi supuși unui parcurs educațional alterat, pe când cei din urmă vor fi continuați studiile conform planificării optime;

d) lipsirea efectivă de o porțiune semnificativă a vacanței de iarnă pentru care multe familii au planificat sejururi, excursii, precum și activități sportive de iarnă, pentru care au fost achitate avansuri de plată la data la care a fost luată decizia ipunerii acestei vacanțe cu recuperare din 3 ianuarie. Anularea acestor activități nu numai că îi privează pe copii de relaxarea și mișcarea de care ar fi avut parte dacă ar fi participat efectiv la ele, dar afectează și bugetul familiilor deoarece avansurile nu mai pot fi recuperate la acesată dată;

- în drept, petentele își întemeiază acțiunea pe prevederile OG nr. 137/2000, Constituția României, Legea nr. 272/2004 pentru Drepturile Copilului, precum și Legea Educației Naționale;

- cei care suferă din pricina încălcării drepturilor menționate sunt exclusiv elevii din sistemul public de învățământ din România, spre deosebire de cei din sistemul privat, ceea ce, în opinia petentelor, înscriu fapta în prevederile OG nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare;

- petentele solicită constatarea faptei de discriminare, înlăturarea consecințelor faptei de discriminare prin sancționarea instituțiilor reclamate și restabilirea situației anterioare discriminării, prin anularea hotărârii CNSU nr. 91/22.10.2021 art. 7 și art. 8, HG nr. 1090/2021 cu modificarea și completarea anexelor nr. 2 și nr. 3, art. 101 publicate în Monitorul Oficial la data de 25.10.2021 și ordinul Ministerului Educației nr. 5490/22.10.2021.

Petentele depun înscrisuri la dosar.

14. Prima petentă depune la dosar adresa nr. 9728/27.12.2021 prin care înaintează dovada unei petiții înaintate de părinți pentru extinderea vacanței de iarnă, scurtate în mod abuziv și discriminatoriu de către Ministerul Educației, petiție ce este semnată de peste 129 000 de părinți ai elevilor din școlile publice. Petenta consideră că această petiție vine în sprijinul petiției sale din dosarul nr. 854/2021 și susține legitimitatea sa. Totodată, petenta reamintește faptul că a optat pentru procedura cu înscrisuri, fără audieri la sediul CNCND.

Sușinerile părților reclamate

Susținerile Secretarului de Stat, coordonatorul Comitetul Național pentru Situații de Urgență

15. Prin adresa nr. 9506/16.12.2021 ce-a de-a doua parte reclamată își exprimă punctul de vedere prin care solicită respingerea cererii ca îndreptată împotriva unei persoane fără calitate în dosar, iar pe fond ca neîntemeiată. Propunerea de măsuri prin HCNSU nr. 91/2021 nu a fost preluată integral prin HG nr. 1090/2021, acesta fiind actul producător de efecte juridice, în lipsa emiterii hotărârii de guvern măsurile conținute de HCNSU nr. 91/2021 reprezintă propuneri, fără caracter obligatoriu, având natura unui act preparator. Prevederile din HCNSU nr. 91/2021 nu sunt apte, prin ele însele, să dea naștere, să modifice sau să stingă raporturi juridice, fapt pentru care nu se impune revocarea art. 7 și 8 al acestui act administrativ.

16. Referitor la motivele expuse de petente, cea de-a doua parte reclamată menționează faptul că, în lumina jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, trebuie stabilit un just echilibru între interesul personal, individual și interesul societății în ansamblul său. Protejarea intereselor cetățenilor de către stat se poate realiza în mod divers. Pe de o parte, statul asigură drepturile și libertățile cetățenilor prin încalțune, prin lăsarea la latitudinea persoanelor a felului în care își manifestă libertățile, în condițiile legii, iar, pe de altă parte, statul poate interveni direct pentru protejarea libertăților, însă acțiunea de intervenire trebuie să fie proporțională cu situația.

17. Convenția Europeană a Drepturilor Omului prevede în cazul art. 8 posibilitatea statului de a interveni pentru protejarea interesului societății prin măsuri “care, într-o societate democratică, sunt necesare pentru securitatea națională, siguranța publică, bunăstarea economică a țării, apărarea ordinii și prevenirea faptelor penale, protejarea sănătății sau a moralei, ori protejarea drepturilor și libertăților altora”, ingerința la adresa dreptului la respectarea vieții private și de familie (raportat la criticile referitoare la acordarea vacanței suplimentare în perioada 25.10 – 05.11.2021) fiind justificată de protejarea interesului social.

18. În speță nu se poate pune problema unei legi/act normativ în sensul dat acestei noțiuni de Curte, întrucât HCNSU nr. 91/2021 nu reprezintă un act care să producă efecte juridice, ci doar un act preparator care nu a fost aprobat/preluat integral prin HG 1090/2021, astfel că art. 53 din Constituție nu prezintă relevanță deoarece textul constituțional face referire la lege, iar HCNSU nr. 91/2021 este doar un act preparator, neproducător de efecte juridice.

19. Petentele consideră că discriminarea sesizată este pe baza unui alt criteriu decât cele enumerate de art. 2 alin 1 din OG nr. 137/2000 prin faptul că școlile private au putut să își desfășoare activitatea, iar cele din sistemul public nu, măsuri care nu au fost propuse prin HCNSU nr. 91/2021.

20. Discuția referitoare la o eventuală discriminare indirectă, definită ca discriminarea ce intervine când se promovează o anumită conduită sau un anumit criteriu în spatele căreia se ascunde intenția de a crea o situație defavorabilă unei persoane sau unei categorii de persoane, în acest caz, nu prezintă susținere.

21. Nu există discriminare atunci când instituirea unui astfel de criteriu “este justificată obiectiv de un scop legitim”, iar ținerea sub control a numărului de cazuri și sprijinirea

unor măsuri care să conducă la reducerea cifrei de infectări constituie “un scop legitim”, măsurile propuse prin HCNSU nr. 91/2021 fiind justificate de un asemenea scop.

Suștinerea Guvernului României

22. Prin adresa nr. 9707/23.12.2021, Guvernul României, prin Secretariatul General al Guvernului, își exprimă punctul de vedere prin care invocă **excepția lipsei calității procesuale active a petentelor și excepția necompetenței materiale a CNCD** în ceea ce privește solicitarea petentelor de restabilire a situației anterioare discriminării prin anularea HG nr. 1090/2021, instanțele de contencios administrativ deținând competența de a dispune anularea actelor administrative.

23. Pe fondul cauzei, toate măsurile dispuse atât în perioada stării de urgență, cât și în perioada stării de alertă, inclusiv cele dispuse prin HG nr. 1090/2021, au fost instituite în limitele permise de art. 53 din Constituția României. Conform normei juridice referite, *trei condiții cumulative* trebuie respectate pentru ca anumite drepturi ale persoanelor să poată fi restrânse, în condiții legale corecte, în contextul stării de urgență și anume: a) ingerința trebuie să fie prevăzută de lege (este vorba de Legea nr. 55/2020 privind unele măsuri pentru prevenirea și combaterea efectelor pandemiei de Covid - 19), b) ingerința trebuie să urmărească un scop legitim (protejarea sănătății), c) ingerința trebuie să fie necesară și proporțională într-o societate democratică (măsurile stabilite de autorități în contextul pandemiei de coronavirus au fost subsumate obligației statului de ocrotire a sănătății publice, fiind adoptate și implementate avându-se în vedere necesitate asigurării unui just și proporțional echilibru între drepturile și libertățile fundamentale, în ansamblul lor).

24. Toate măsurile au fost luate în limitele legale, având la bază principiul priorității interesului public și protejarea sănătății publice, aceste măsuri fiind absolut necesare dată fiind situația de fapt.

25. Măsura reclamată de petente, regăsită în HG nr. 1090/2021, a fost dispusă în condițiile art. 5 alin. (3), lit. f) din Legea nr. 55/2020, conform cărora una dintre măsurile pentru diminuarea impactului tipului de risc poate fi aceea a limitării sau suspendării pe durată determinată a activității unor instituții sau operatori economici.

26. Referitor la pretinsa încălcare a dreptului la învățătură, invocată de petente, cea de-a treia parte reclamată precizează că măsurile reclamate nu se circumscriu situațiilor reglementate de lege ca reprezentând fapte de discriminare. Prin măsurile respective nu s-a înregistrat o îngrădire a accesului unei persoane sau unui grup de persoane la sistemul de educație de stat și nu au fost stabilite criterii discriminatorii în baza cărora persoanele îndreptățite să poată beneficia de dreptul la învățătură. Dimpotrivă, măsurile dispuse prin HG nr. 1090/2021 au urmărit un scop legitim, respectiv protecția sănătății cetățenilor, iar mijloacele de realizare a acestui obiectiv au fost adecvate și necesare.

27. Cea de-a treia parte reclamată solicită respingerea sesizării formulate de petente.

28. Prin adresa nr. 1029/10.02.2022 cea de-a treia parte reclamată depune concluzii scrise ca urmare a punctului de vedere depus de prima petentă și arată că petiția depusă de petentă este adresată Ministerului Educației și are ca obiect solicitarea de a fi extinsă vacanța de iarnă a elevilor până în data de 9 ianuarie 2022 pentru toți elevii. Față de aceasta, cel puțin prin raportare la reclamatul Guvernului României, partea reclamată apreciază că acest înscris nu are incidență în speța de față deoarece **petiția respectivă vizează exclusiv activitatea Ministerului Educației**, petentele menționând de altfel că

vacanțele elevilor au fost stabilite prin ordin al ministerului educației. Totodată, cea de-a treia parte reclamată își menține argumentele menționate în punctul de vedere, și solicită admiterea celor două excepții invocate și anume **excepția lipsei calității procesuale active** și **excepția de necompetență a CNCD** referitor la anularea HG nr. 1090/2021.

IV. Motivarea în fapt și drept

Legislație și principii

29. O.G. nr. 137/2000, la art. 28. prevede:

„(1) *Organizațiile neguvernamentale care au ca scop protecția drepturilor omului sau care au interes legitim în combaterea discriminării au calitate procesuală activă în cazul în care discriminarea se manifestă în domeniul lor de activitate și aduce atingere unei comunități sau unui grup de persoane.*

(2) Organizațiile prevăzute la alin. (1) au calitate procesuală activă și în cazul în care discriminarea aduce atingere unei persoane fizice, la cererea acesteia din urmă.”

Colegiul director al CNCD reține următoarele:

30. Petentele nu au depus la dosar statutul lor, deși Guvernul României a invocat excepția lipsei calității procesuale active, arătând că nu s-a dovedit de către petente această calitate.

31. Colegiul director admite excepția lipsei calității procesuale active, întrucât în lipsa statutului petentelor nu se poate stabili dacă petentele într-adevăr sunt înregistrate ca organizații neguvernamentale, respectiv au ca scop protecția drepturilor omului sau au interes legitim în combaterea discriminării în domeniul educației.

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20 alin. (2) din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, cu unanimitate de voturi ale membrilor prezenți la ședință,

COLEGIUL DIRECTOR HOTĂRĂȘTE:

1. Se admite excepția lipsei calității procesuale active invocată de reclamați, având în vedere art. 28 din **Legea nr. 62/2011**;
2. O copie a prezentei hotărâri se va comunica părților.

V. Modalitatea de plată a amenzii: —

VI. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată la instanța de contencios administrativ, potrivit **O.G. 137/2000** privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare, republicată și **Legii nr. 554/2004** a contenciosului administrativ.

Membrii Colegiului director prezenți la ședință

DIACONU ADRIAN – Membru

HALLER ISTVÁN – Membru

JURA CRISTIAN – Membru

LAZĂR MARIA – Membru

POPA CLAUDIA SORINA – Membru

Redactată și motivată: A.S. (1-28), Haller István (29-31)

Data redactării: 03.06.2022

Notă: Hotărârile emise de Colegiul Director al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării potrivit prevederilor legii și care nu sunt atacate în termenul legal, potrivit O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și Legii 554/2004 a contenciosului administrativ, constituie de drept titlu executoriu.